

Vergaderjaar 1995–1996

23 594 (R1496)

Wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap

Nr. 27

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 12 maart 1996

Op dinsdag 23 januari 1996 is bovenvermeld wetsvoorstel in tweede instantie in uw Kamer behandeld. Tijdens die behandeling heb ik toegezegd op twee punten nader schriftelijk te zullen reageren. Door middel van deze brief wil ik daaraan gaarne voldoen. De toezegging betreft enerzijds de vraag van de heer Dittrich om een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot naturalisaties, en anderzijds een vraag van de heer Rabbae inzake het beleid dat bij naturalisatie wordt gevoerd in gevallen van polygamie en in geval van huwelijksontbinding door verstoting.

De door de heer Dittrich gevraagde cijfermatige gegevens betreffende naturalisatie over 1995 zijn de volgende:

Aantal behandelde naturalisatieverzoeken in 1994	51 700
voorraad nog openstaande verzoeken per 1-1-1995	65 600
aantal ontvangen naturalisatieverzoeken in 1995	48 000
aantal behandelde naturalisatieverzoeken in 1995	77 000
voorraad nog openstaande verzoeken 1-1-1996	36 000

Gezien het aantal behandelde verzoeken in 1995 is er sprake van een produktiestijging van 49 procent, terwijl de voorraad van openstaande verzoeken per 1 januari 1996 met 45 procent is afgenomen. Voor een meer uitgebreid overzicht verwijs ik graag naar de jaarcijfers van de IND over 1995 dat u waarschijnlijk in april van dit jaar zal worden toegezonden.

Met betrekking tot de vraag van de heer Rabbae inzake het beleid dat bij naturalisatie wordt gevolgd ten aanzien van polygaam gehuwde verzoekers, en in geval van huwelijksontbinding door verstoting, merk ik het volgende op.

In het kader van artikel 8 van de Rijkswet Nederlandschap, en het in dat artikel gestelde vereiste van inburgering in de Nederlandse samenleving is reeds sinds lang beleid, dat van opnemings in de Nederlandse samenleving niet kan worden gesproken wanneer de polygaam gehuwde verzoeker zijn huwelijkse situatie niet in overeenstemming heeft gebracht met de in Nederland van openbare orde geachte rechtsbeginselen, waaronder dat van monogamie. Dit beginsel van monogamie komt onder meer tot uitdrukking in de artikelen 33, 51 tot en met 53, 57 en 69, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Daarin wordt bepaald dat een man tegelijkertijd slechts met één vrouw kan zijn gehuwd, en een vrouw slechts met één man, dat een voorgenomen polygaam huwelijk kan worden gestuit en dat een polygaam huwelijk nietig verklaard kan worden. Het beginsel van monogamie komt ook tot uitdrukking in artikel 3 van de Wet conflictenrecht huwelijk, waar het voltrekken van een polygaam huwelijk in Nederland wordt verboden. Het komt bovendien tot uiting in artikel 237 juncto artikel 5 van het Wetboek van Strafrecht, waar het aangaan van een polygaam huwelijk strafbaar is gesteld zowel in het geval dat zulk huwelijk in Nederland gesloten wordt als wanneer het door een Nederlander in het buitenland gesloten wordt.

Nu de Nederlandse openbare orde uitgaat van de monogamie van het huwelijk en zich verzet tegen het bestaan van polygame huwelijken waarbij een Nederlander betrokken is, zal ook van een vreemdeling die het Nederlandschap wil verkrijgen, gevergd moeten worden, dat hij ten laatste op het tijdstip van naturalisatie monogaam gehuwd is; een verzoeker kan alleen dan als ingeburgerd worden beschouwd, indien hij zijn huwelijkse staat zodanig heeft ingericht, dat hij ten hoogste met één vrouw gehuwd is. Wenst een naturalisandus zich niet te conformeren aan dit in Nederland geldende fundamentele rechtsbeginsel, dan is hij niet voldoende ingeburgerd en is zijn naturalisatie in strijd met de Nederlandse openbare orde.

Voor de beoordeling van de vraag of een in het buitenland uitgesproken verstoting in Nederland als een rechtsgeldige ontbinding van het huwelijk kan worden aangemerkt, is de Wet conflictenrecht echtscheiding (Stb. 1981, 166) beslissend. In artikel 3 van deze wet is bepaald dat een verstoting kan worden erkend indien die verstoting buiten het Koninkrijk is geschied en a) overeenstemt met het nationale recht van de man, b) ter plaatse waar zij geschiedde rechtsgevolgt heeft, terwijl c) bovendien duidelijk moet blijken dat de verstoten vrouw uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft ingestemd met of zich heeft neergelegd bij de verstoting. Voldoet de verstoting niet aan deze vier voorwaarden, dan kan zij niet worden erkend. De beoordeling of een in den vreemde uitgesproken verstoting in Nederland kan worden erkend, doet zich overigens niet alleen bij naturalisatie voor maar bijvoorbeeld ook bij de inschrijving van zodanige huwelijksontbindingen in de registers van de burgerlijke stand en de gemeentelijke basisadministratie. Dat in het verleden niet alle gemeenten bij de inschrijving van een verstoting om een bewijs van instemming hebben gevraagd, is mij bekend. Op dat punt is de aandacht gevraagd van de betreffende instanties, zoals te zien op pagina 20 van de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlandschap van augustus 1994.

In de praktijk van naturalisatie wordt aan een verzoeker die zijn huwelijk in het buitenland door verstoting heeft ontbonden en voldoet aan de voorwaarden genoemd onder a) en b), gevraagd of hij kan aantonen of aannemelijk maken dat zijn verstoten echtgenote heeft ingestemd met of berust in de verstoting. Hij kan daartoe een verklaring harerzijds overleggen, maar ook omstandigheden aangeven waaruit haar instemming of berusting kan worden afgeleid, zoals haar eigen initiatief voor de verstoting of een nieuw huwelijk harerzijds. Ik ontveins mij niet dat het bewijs van instemming of berusting soms moeilijk zal zijn te leveren, met name als de verstoting reeds geruime tijd geleden heeft

plaatsgehad. Daarom wordt thans een wijziging van de Wet conflictenrecht echtscheiding voorbereid waarin vooral de bewijsrechtelijke kant van de zaak wordt vergemakkelijkt.

De Staatssecretaris van Justitie,
E. M. A. Schmitz